

ÚVOD DO KLASICISMU

- období 18. a počátku 19. století; classicus – lat. občan prvního řádu; přeneseně dokonalý, harmonicky vyvážený
- výraz nové společnosti, která svůj ideál společenského života zakládá na osvícenském racionalismu (proti víře staví všemocný rozum); **rozum** má umožnit všestranný, harmonický rozvoj jednotlivce a celé společnosti;
- požadavek racionalismu = reakce na přebujelou výrazovost baroka = odráží se v umění
- **klasicismus zdůrazňuje závažnost obsahového a mravního poselství umění, jednoznačnost sdělení, čistotu linií, jasnost kresby, dokonalou kompoziční výstavbu a vyváženou harmonii proporcí**
- výtvarné umění – inspirace antickou: architektura – Panteon, Kapitol, Vítězný oblouk v Paříži); malířství – J. L. David; v Čechách Zámek Hradec nad Moravicí, Stavovské divadlo, Zámek Kačina Kutnohorsku - empírový
- **předklasicismus – galantní styl (1720-1760) - ve výtvarném umění rokoko (A. Watteau, J. B. Chardin, J. H. Fragonard) - drobné obrázky, galantní slavnosti, idylická atmosféra); F. Couperin**
- **raný klasicismus – citový styl (1760-1780) – mannheimská škola, C. P. E. Bach**

Hudba

- největším střediskem bylo jižní Německo a Rakousko
- vznik veřejných koncertních institucí, které organizovaly hudební život pro měšťanské vrstvy – 1781 v Lipsku Gewandhaus (repertoár se podřizoval vkusu obecnosti)
- orchestr vedl koncertní mistr houslí
- složení plně obsazeného raně klasického orchestru – 2 flétny, 2 hoboje, 2 fagoty, 2-4 lesní rohy, 1-3 trubky, tympány, asi 10 houslí, 10 druhých houslí, 4 violy, 4 violoncella, 2 kontrabasy (později byly přidány klarinety a ve vypjatých dramatických místech pozouny)
- postavení hudebníka – je nucen hrát a komponovat pro pobavení svého pána
- změna skladebného slohu; temně vzrušený výraz barokní je vystřídán spíše optimistickým výrazem slohu nového
- **složitá polyfonie vrcholného baroka je často nahrazena prostou homofonií**
- **melodika** – lidovější, písňová, periodická
- **harmonie** je prostší a jednodušší a vychází z průzračných harmonických funkcí
- mizí generálbas (ne hned, ještě v Mozartových kl. koncertech se objevují číslované basy)
- rytmika je živá, přehlednější
- instrumentace – melodickou úlohu nesou smyčce (housle) a vysoká dřeva (flétny, hoboje); klarinetů se začíná více používat až ve druhé polovině

18.století; žestě zabezpečují v podstatě jen harmonickou výplň (na rozdíl od vysoce exponovaných bachovských clarin); tympány jen rytmicky zdůrazňují vypjatá místa

- **formy**: snaha po čistém hudebním tvaru způsobila přesun od hudby dramatické k hudbě instrumentální = začátky orchestrální hudby už v neapolských operních symfoniích (rychle – pomalu – rychle), které se staly cyklickými formami, z nichž vyrostla **sonátová forma** v širším slova smyslu (koncert, symfonie, kvartet, sonáta)
- barokní formy (suite, fuga, toccata) jsou vystřídány formami novými, vesměs sonátového charakteru

Doporučený odkaz:

http://hudobnik.wbl.sk/dejiny_hudby_-_skripta_-srpen_2010.pdf

s. 44 a dál

Povinný poslech:

L. Boccherini - Smyčcový kvintet E dur, 3. věta

<https://www.youtube.com/watch?v=gFFh-HRNP48>